
 <p>Уманський національний університет садівництва</p> <p>Факультет економіки і підприємництва</p> 	<p align="center">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ФІНАНСІВ»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u></p> <p>Галузь знань: <u>07 «Управління та адміністрування»</u></p> <p>Спеціальність: <u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u></p> <p>Освітня програма: <u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u></p> <p>Кількість кредитів ЄКТС: <u>5</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p> <p>Обов'язкова/вибіркова: <u>обов'язкова</u></p>
Лектор курсу	Леся Барабаш
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/barabash-lesya-vitaliivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	lbarabash1705@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/edit.php?id=1943
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Глібка 17, корпус 7
<i>Місце дисципліни в освітній програмі</i>	
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність планувати та управляти часом. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК 09. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПРН17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
<i>Опис дисципліни</i>	
Структура навантаження студентів	Кількість годин – 150 Кількість лекційних годин – 32 Кількість практичних занять – 18 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 100 Форма підсумкового контролю – екзамен

Методи навчання	тематичні лекції; практичні заняття із вирішення ситуаційних задач; інтерактивні заняття; мозковий штурм, «кейс-метод», індивідуальні консультації і заняття з підготовки рефератів, розв'язання ситуаційних завдань; самонавчання на основі конспектів, рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів тощо.
Мета курсу	формування у здобувачів освіти розуміння психологічної сутності фінансових відносин з метою напрацювання вміння керувати фінансовими процесами з використанням прийомів планування, тайм-менеджменту та критичного мислення для набуття нових фахових знань і здійснення ефективних професійних комунікацій.
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none"> – з'ясування психологічних передумов формування фінансових відносин різних рівнів; – напрацювання навичок планування фінансових процесів і управління часом у сфері фінансів; – формування здатності приймати раціональні фінансові рішення; – поглиблення вміння вчитися та здобувати нові знання; – генерування здатності критичного мислення та самокритичної оцінки власних фінансових рішень.

<i>Зміст дисципліни</i>	
<i>Назва теми</i>	<i>Зміст теми</i>
<i>Змістовий модуль 1. ОСОБИСТІСНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ ФІНАНСІВ</i>	
Торіс 1. Psychology of finance: prerequisites for emergence and spheres of influence	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prerequisites for the emergence of the psychology of finance. 2. The essence of the psychology of finance. 3. Spheres of influence of the psychology of finance.
Тема 2. Психологія особистих фінансів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія особистості та її теорії. 2. Моделі фінансової поведінки домогосподарств 3. Моделі особистісної фінансової поведінки. 4. Управління особистими фінансами.
Тема 3. Соціальні основи психології фінансів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність соціальної психології. 2. Фінансова соціалізація особистості. 3. Моделі фінансової соціальної поведінки..
<i>Змістовий модуль 2. ПСИХОЛОГІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ</i>	
Тема 4. Психологія грошей і грошового обігу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія багатства та бідності. 3. Фінансове мислення. 3. Психологія накопичення. 4. Фінансова поведінка та фінансові упередження індивідів.
Тема 5. Психологія реклами та споживання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Емоції і споживання.. 2. Психологічні теорії споживання. 3. Психологічні феномени процесу прийняття економічних рішень в умовах ризику та невизначеності.
Тема 6. Психологічні аспекти бізнесу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційна психологія. 2. Психологія ринку праці. 3. Психологія власності. 4. Психологія підприємництва. 5. Психологія оподаткування. 6. Психологія інвестування.

Політика дисципліни	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки презентацій, есе та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності УНУС (https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf). Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

**Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни
«Психологія фінансів» (денна форма навчання)**

	Поточний (модульний) контроль								Підсумковий контроль	Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
	Т 1	Т 2	Т 3	ПК ЗМ1	Т 4	Т 5	Т 6	ПК ЗМ 2		
Сума балів, всього	10	10	10	5	10	10	10	5	30	100
Практичні заняття	5	5	5		5	5	5			
Самостійна робота	5	5	5		5	5	5			

**Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни
«Психологія фінансів» (заочна форма навчання)**

	Поточний (модульний) контроль								Контрольна робота	Підсумковий контроль	Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
	Т 1	Т 2	Т 3	ПК ЗМ1	Т 4	Т 5	Т 6	ПК ЗМ 2			
Сума балів, всього	5	10	5	5	10	10	10	5	10	30	100
Практичні заняття		5			5	5	5				
Самостійна робота	5	5	5		5	5	5				

**Критерії оцінювання знань студентів при виконанні
та захисті контрольної роботи**

1. Текст контрольної роботи		5 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	1
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	2
1.5	Правильність виконання практичного ситуаційного завдання. Обґрунтованість висновків. Правильно вказані нормативні документи	2
2. Захист контрольної роботи		5 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	1
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Психологія фінансів: інструктивно-методичні матеріали для проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної і заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач: к.е.н., доцент Барабаш Л.В. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2022.

2. Психологія фінансів: методичні матеріали, завдання та вказівки для самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної і заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач: к.е.н., доцент Барабаш Л.В. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2022.

3. Психологія фінансів: методичні матеріали для виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач: к.е.н., доцент Барабаш Л.В. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2022.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. The Cambridge Handbook of Psychology and Economic Behaviour. Publisher: Cambridge University Press, 2018. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781316676349.014>[Opens in a new window]

2. Гаусел М. Психологія грошей. Нетлінні уроки багатства, жадібності та щастя. К.: Yakaboo Publishing, 2022. 288с.

3. Річардс К. Психологія інвестування: Як припинити робити дурниці зі своїми грошима. К.: Паблішер, 2021. 208 с.
4. Мошенський С. Більше ніж гроші. Фінансова історія людства. Самміт-Книга, 2021. 486 с.
5. Канеман Д. Мислення швидке й повільне. К.: Наш Формат, 2022. 480 с.
6. Канеман Д., Сібоні О., Систейн К. Шум. Хибність людських суджень. К.: Наш Формат, 2022. 360 с.

Допоміжна:

1. Edward P. Lazear Labor Economics and the Psychology of Organizations. *The Journal of Economic Perspectives*, Vol. 5, №. 2 pp. 89-110 URL: https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/160440/mod_resource/content/1/Lazear.pdf
2. Coulon, Y. (2019). Rational investing with ratios: Implementing ratios with enterprise value and behavioral finance. *Rational investing with ratios: Implementing ratios with enterprise value and behavioral finance* (pp. 1-161) doi:10.1007/978-3-030-34265-4
3. Dervishaj, Blerina Psychological Biases, Main Factors of Financial Behaviour - A Literature Review. *European Journal of Medicine and Natural Sciences*. January - June 2021 Volume 4, Issue 1. 27–44.
4. Ivars, Ana (2022) How Is Psychology Applied In Advertising And Marketing? Oct 21, 2022. FORBES. <https://www.forbes.com/sites/forbesbusinesscouncil/2022/10/21/how-is-psychology-applied-in-advertising-and-marketing/?sh=243f96ab1699>.
5. Fogaat, Mohit, Sharm,a Sangeetha, Meena, Rajendra Prasad. Behavioral Finance Psychology: A Review Paper. *Journal of Positive School Psychology* 2022, Vol. 6, № 8, 8131-8154.
6. Galavotti I, Lippi A., and Cerrato D. The representativeness heuristic at work in decision-making: building blocks and individual-level cognitive and behavioral factors. *Manag. Decis.*, vol. 59, no. 7, pp. 1664–1683, 2021, doi: 10.1108/MD-10- 2019-1464.
7. Tolen Teigen The Psychology Of Finance: How Money Scripts Affect Decisions And Actions Related To Finances. *Forbes*. Jul 22, 2022. URL: <https://www.forbes.com/sites/forbesfinancecouncil/2022/07/22/the-psychology-of-finance-how-money-scripts-affect-decisions-and-actions-related-to-finances/?sh=2df0ee3c1a39>
8. Барабаш Л.В. Вплив психолого-поведінкових аспектів на функціонування податкової системи. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і науково-педагогічних працівників, 18 травня 2022 р. / Редкол.: Непочатенко О. О. (відп. ред.) та ін. Умань: ВПЦ «Візаві», 2022. 228 с. (С. 52–54).
9. Барабаш Л.В. Психологія фінансів як основа сучасної фінансової науки. *Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору економіки, сільських територій України та країн V-4*. збірник тез міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Дубляни, 2 червня 2022 р.). Частина II. Дубляни: ЛНУП, 2022. 262 с. (С. 73–75)
10. Барабаш Л.В. Емпіричні основи психології фінансів у сфері оподаткування. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток фінансово-кредитних систем: виклики сьогодення», 6-7 червня 2022р. Уманський НУС. Умань. 176 с. (С. 10-11))
11. Барабаш Л.В. Психологія фінансів і поведінкові фінанси: точки дотику та відмінності. *Review of transport economics and management*, 2022, Iss. 7(23). P. 151–155. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2022/258047>
12. Тріпак М. Психологія фінансів та стресу суб'єктів соціуму в умовах світової пандемії. *Economic Analysis*, Volume 30. No. 1. 2020. С. 210–216. URL: <http://econa.wunu.edu.ua/index.php/econa/article/view/1784>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСІ

1. Economic Psychology V Behavioral Economics. Business Psychology Hub. URL: <https://www.youtube.com/@businesspsychologyhub2379>
2. Journal of Economic Psychology. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-economic-psychology>
3. Journal of Behavioral and Experimental Finance. URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-behavioral-and-experimental-finance>